

Länsstyrelsen
Blekinge

Vad har du i din trädgård?

En växtguide med både pollinatörsvänliga växter och främmande växter som är eller kan bli invasiva i Blekinge län

Förord

Den här växtguiden har tagits fram av Länsstyrelsen Blekinge för att tipsa dig om växter för vilda pollinatörer och varna för invasiva arter.

På Länsstyrelsens och Naturvårdsverkets webbplatser finns mer information om detta. Du hittar QR-koder samt adresser till webbplatserna längst bak i guiden.

Vilda pollinerande insekter behöver rika pollen- och nektarväxter, genom att välja rätt kan du göra en insats för pollinatörerna.

Blomsterlupin

Invasiva främmande arter är ett hot mot den biologiska mångfalden och vår livsmiljö. Se över vad du har i din trädgård och gör en insats.

Växtguide - pollinatörsvänliga växter till din trädgård

Att välja växter med olika blomningstid ger en längre säsong av pollen och nektar till pollinatörerna.

De vanligaste vilda pollinatörerna i Sverige är vildbin, fjärilar och blomflugor. Pollinatörer besöker blommor för att äta eller samla pollen och nektar, i samband med detta bidrar de till att blommorna blir pollinerade. Vissa växter är helt beroende av insekter för att pollineras. Tillgången på blommande växter blir mindre och mindre bland annat på grund av att mark tas i anspråk för byggnationer, jordbruk och skogsbruk. Det är en av anledningarna till att många vilda pollinatörer är hotade.

I denna guide finner du både odlade och naturligt förekommande växter och deras blomningstid. Genom att välja växter med olika blomningstid kan du skapa en lång säsong av pollen och nektar till pollinatörerna.

I guiden finns växter med blomning allt från mars till oktober.

Blomningstiderna är ungefärliga och kan variera beroende på läge och säsong.

Flera av arterna i listan förekommer naturligt i gräsmattor, men de får sällan en chans att gro på grund av frekvent klippning av mattan. Genom att klippa gräsmattan mer sällan får man fram en naturligt blommande gräsmark med pollen – och nektarresurser för pollinatörer.

Alla med trädgård kan göra en insats genom att välja växter med bra pollen till och nektarvärde.

Växt märkt med * innebär att släktet även innehåller invasiva arter som inte bör planteras i trädgården. För mer information om arterna i listan, läs mer på Artfakta.se

Ett- och tvååriga växter

Blomningstid	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt
blåklint (juni till september)			■	■	■	■	
blå snokört (juli till oktober)				■	■	■	■
bondböna (juni till augusti)			■	■	■		
bovete (juli till augusti)				■	■	■	
dill (juli till augusti)				■	■	■	
doftklöver (juni till september)			■	■	■	■	
dån (juli till september)				■	■	■	■
gurkört (juni till september)			■	■	■	■	
humleusern (maj till september)		■	■	■	■	■	
honungsfacelia (juni till september)			■	■	■	■	
jungfrun i det gröna (juli till september)				■	■	■	■
klätt (juni till september)			■	■	■	■	
koriander (juni till juli)			■	■			
kummin (juni till augusti)			■	■	■	■	
malvor (juni till augusti)			■	■	■	■	
morot (juni till september)			■	■	■	■	
ringblomma (juni till augusti)			■	■	■	■	
rosenböna (juli till september)				■	■	■	■
rosenskära (juli till september)				■	■	■	■
rudbeckia (juli till oktober)				■	■	■	■
rybs (juni till augusti)			■	■	■	■	
rödplister (april till oktober)	■	■	■	■	■	■	■
solros (augusti till september)					■	■	
sömmtuta (juni till september)			■	■	■	■	
sötväppling (juli till augusti)				■	■	■	
vitsenap (juni till september)			■	■	■	■	
vårraps (april till maj)	■	■					

Bilder pollinatörer: Jakob Robertsson/Typoform och Naturvårdsverket

Fleråriga växter

Blomningstid	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept
akleja (juni till juli)				■	■		
alsikeklöver (juni till augusti)				■	■	■	
blodnäva (juni till juli)				■	■		
blåklockor * (ej knölklocka) (juni till september)				■	■	■	■
blåeld (juni till augusti)				■	■	■	
blågull (juni till september)				■	■	■	■
blåmunkar (juni till augusti)				■	■	■	
blåsippa (mars till maj)	■	■	■				
brudborste (juni till augusti)				■	■	■	
brunört (juni till augusti)				■	■	■	
brännässla (juni till september)				■	■	■	■
cikoria (juni till september)				■	■	■	■
citronmeliss (juni till september)				■	■	■	■
fackelblomster (juni till augusti)				■	■	■	
fåbblor (maj till september)			■	■	■	■	■
färgkulla (juni till september)				■	■	■	■
getruta (juni till juli)				■	■		
getväppling (juni till augusti)				■	■	■	
gullviva (april till maj)	■	■	■				
gulsporre (juni till september)				■	■	■	■
gökärt (maj till juni)			■	■	■		
hampfflockel (juni till september)				■	■	■	■
isop (augusti till september)						■	■
kabbleka (april till juni)	■	■	■				
kantnepeta (juni till augusti)				■	■	■	
kungsmynta (juni till september)				■	■	■	■
kärleksört (juni till september)				■	■	■	■
käringtand (juni till augusti)				■	■	■	
luktreseda (juni till september)				■	■	■	■
lungört (april till maj)	■	■	■				
lusern (juni till augusti)				■	■	■	
maskrosor (maj till juni)			■	■	■		
mjölke (juni till augusti)				■	■	■	
myntor * (juni till september)				■	■	■	■
myskmalva (juni till september)				■	■	■	■
prästkraze (juni till augusti)				■	■	■	
renfana (juni till september)				■	■	■	■
rotfåbbla (juni till augusti)				■	■	■	
röd solhatt (juni till september)				■	■	■	■
rödblära (maj till juli)			■	■	■		

Blomningstid	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept
rödsklint (juni till september)				■	■	■	■
rödsklöver (maj till september)			■	■	■	■	■
salvia * (juni till september)				■	■	■	■
sandvita (maj till september)			■	■	■	■	■
sedum * (ej blek fetknopp eller lydisk fetknopp) (juni till augusti)				■	■	■	■
sparris (juni till juli)				■	■		
stjärnflocka (juni till augusti)				■	■	■	
stockros (juni till september)				■	■	■	■
strandlysing (juni till augusti)				■	■	■	
såpnejlika (juni till september)				■	■	■	■
tjärblomster (maj till juli)			■	■	■		
trädgårdsnäva (juni till augusti)				■	■	■	
vallmor * (maj till augusti)			■	■	■	■	
vickrar (maj till augusti)			■	■	■	■	
vitklöver (maj till juni)			■	■	■		
vitplister (maj till september)			■	■	■	■	■
vitsippa (april till maj)		■	■				
väddväxter (juni till september)				■	■	■	■
väddsklint (juni till september)				■	■	■	■
ålandsrot (juni till september)				■	■	■	■
älgräs (juni till augusti)				■	■	■	■

Buskar och ris

Blomningstid	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt
blåbär (maj till juni)		■	■				
getapel (juni till juli)			■	■			
hallon * (juni till juli)			■	■			
krusbär (april till maj)	■	■					
kvitten (maj till juni)		■	■				
lavendel (juni till augusti)			■	■	■		
liguster (juni till juli)			■	■			
lingon (maj till juli)		■	■	■			
ljung (augusti till september)					■	■	
mjölon (maj till juni)		■	■				
murglöna (september till oktober)						■	■
måbär (maj till juni)		■	■				
odon (maj till juni)		■	■				
rosor * (ej vresros) (juni till september)			■	■	■	■	
schersmin (juni till juli)			■	■			
syrenbuddleja (juni till september)			■	■	■	■	
timjan (juni till augusti)			■	■	■		
tok (juni till september)			■	■	■	■	
vildkaprifol * (ej äkta kaprifol) (juni till september)			■	■	■	■	
vinbär (maj till juni)		■	■				

Lök- och knölväxter

Blomningstid	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
backlök (juli till augusti)						■	■
gräslök (juni till augusti)					■	■	■
ramslök (maj till juni)				■	■		
skogslök (juni till juli)					■	■	
snödroppe (februari till april)	■	■	■				
vårlök (mars till april)		■	■				
vårkrokus (mars till april)		■	■				

Träd

Blomningstid	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept
fläder * (ej druvfläder) (juni till juli)				■	■		
hagtorn (maj till juni)			■	■			
krikon (maj till juni)			■	■			
körsbär (maj till juni)			■	■			
lind (juni till juli)				■	■		
lönn (maj till juni)			■	■			
oxel (maj till juni)			■	■			
paradisäpple (juni till juli)				■	■		
plommon (april till maj)		■	■				
päron (april till maj)		■	■				
rönn (maj till juni)			■	■			
skogslönn (maj)			■				
sälg och vide (mars till maj)	■	■	■				
äpple (maj till juni)			■	■			

Risklista trädgårdsväxter

Som fastighetsägare har du ett eget ansvar att vidta åtgärder och hantera avfallet från invasiva främmande arter på ett säkert sätt för att förhindra ytterligare spridning.

Risklistans kategorier

Den här listan har tagits fram av Länsstyrelsen Blekinge för att öka medvetenheten hos dig som trädgårdsägare. Om du har invasiva växter eller djur i din trädgård bör du ha dem under uppsikt, så de inte sprider sig vidare. Vissa arter omfattas av lagstiftning och är förbjudna att ha i trädgården. Det är ditt ansvar som markägare att bekämpa och kontrollera de arter som är förbjudna. Kontrollera så att de växter du planterar i din trädgård inte är riskklassade eller förbjudna.

Blekinges risklista fokuserar på invasiva trädgårdsväxter som redan är eller förväntas bli ett hot mot våra ekosystem och som påverkar naturen på ett negativt sätt. Utöver växter tar vi upp ett fåtal invasiva djur som finns i våra trädgårdar och trädgårdsdammar. Listan är framtagen utifrån Blekinges naturförhållanden och tar upp de mest invasiva och vanligt förekommande arterna som utgör ett hot i Blekinges natur. Denna lista ska ses som en rekommendation utom i de fall då arterna omfattas av gällande lagstiftning. Blekinges risklista utgörs av ett urval av arter som är med på Artdatabankens nationella lista.

Läs mer i nationella risklistan genom att scanna QR-koden

Du kan också besöka https://www.artdatabanken.se/publikationer/bestall_till_publicationer/frammande_till_invasiva_till_arter/

Parkslide är Blekinges största problemart

Rör inte parkslide om du absolut inte måste. Sannolikheten att du sprider den är större än att du lyckas få bort den. Växten sprider sig med mycket små rot till och växtdelar och åtgärder kan trigga växten att skjuta sidoskott. Gräv inte och flytta inte på jord där det växer eller har vuxit parkslide. Det är viktigt att ta reda på hur man ska hantera parkslide innan man rör i beståndet.

Mer information om hur och när du ska bekämpa hittar du på Naturvårdsverkets hemsida:

https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/invasiva_till_frammande_till_arter/Arter/arter_till_som_till_ej_till_omfattas_till_av_till_regler/parkslide/

1. Växter som är förbjudna enligt förordningen om invasiva främmande arter

Som markägare är du skyldig att bekämpa dessa växter.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
jätteloka	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
tromsöloka	<i>Heracleum persicum</i>
jättebalsamin	<i>Impatiens glandulifera</i>
gul skunkkalla	<i>Lysichiton americanus</i>
sidenört	<i>Asclepias syriaca</i>
gudaträd	<i>Ailanthus altissima</i>
smal vattenpest (vattenväxt)	<i>Elodea nuttallii</i>

Jätteloka

2. Främmande växter som kan ta över din trädgård och sprida sig

Följande växter har pekats ut som invasiva i Sverige på nationell nivå. För att undvika ytterligare spridning ska de bekämpas och kontrolleras.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
parkslide	<i>Reynoutria japonica</i>
jätteslide	<i>Reynoutria sachalinensis</i>
hybridslide	<i>Reynoutria x bohemica</i>
kanadensiskt gullris, höstgullris	<i>Solidago canadensis</i>
blomsterlupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>
vresros	<i>Rosa rugosa</i>
spärroxbär	<i>Cotoneaster divaricatus</i>
strandkotula	<i>Cotula coronopifolia</i>
kaukasiskt fetblad	<i>Phedimus spurius</i>
sibiriskt fetblad	<i>Phedimus hybridus</i>
sjögull (vattenväxt)	<i>Nymphoides peltata</i>
vattenpest (vattenväxt)	<i>Elodea canadensis</i>

Kanadensiskt gullris

3. Olämpliga växter i din trädgård – mycket hög risk för spridning

Ha koll på dessa så de inte sprider sig, bekämpa och övervaka.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
tysklönn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
häggmispel	<i>Amelanchier spicata</i>
häckberberis	<i>Berberis thunbergii</i>
videkornell	<i>Cornus sericea</i>
rynkoxbär	<i>Cotoneaster bullatus</i>
rosenoxbär	<i>Cotoneaster dielsianus</i>
häckoxbär	<i>Cotoneaster lucidus</i>
armeniskt björnbär	<i>Rubus armeniacus</i>
rönnspirea	<i>Sorbaria sorbifolia</i>
klasespirea	<i>Spiraea x billardii</i>
torpspirea	<i>Spiraea x rosalba</i>
snöbär	<i>Symphoricarpos albus</i>
vintergröna	<i>Vinca minor</i>

4. Olämpliga växter i din trädgård – hög risk för spridning

Ha koll på dessa så de inte sprider sig och bekämpa gärna.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
skogsklematis	<i>Clematis vitalba</i>
rysk kornell	<i>Cornus alba</i>
spaljéoxbär	<i>Cotoneaster ascendens</i>
lingonoxbär	<i>Cotoneaster horizontalis</i>
flockoxbär	<i>Cotoneaster multiflorus</i>
parksallat	<i>Lactuca macrophylla</i>
kvastspirea	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>
häckspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>
blekspirea	<i>Spiraea x rubella</i>

Parksallat

Invasiva arter är ett växande samhällsproblem

Invasiva arter räknas som ett av de största hoten mot biologisk mångfald och kan även orsaka stora negativa effekter på vägnät, bebyggelse samt människors och djurs hälsa.

Blekinges risklista - främmande invasiva växter och djur du inte bör ha i din trädgård

Vi människor har under lång tid fört in främmande arter i Sverige. De har berikat våra trädgårdar och parker samt gett oss möjlighet att odla nya grödor. En del främmande arter är snabbväxande, tåliga och sprider sig lätt. Detta innebär att de kan ta över i vår natur och konkurrera ut naturligt förekommande växter och djur.

Invasiva arter

Främmande arter som sprider sig av egen kraft och hotar den biologiska mångfalden och våra ekosystem kallas för invasiva arter. Dessa arter är ett växande hot och därför är det viktigt att vi är medvetna om vad vi har i våra trädgårdar. Vi måste bekämpa de arter som redan är ett stort hot och hålla efter de arter som kan bli ett hot i framtiden.

Invasiva växter sprider sig lätt och är svåra att bli av med

Växter som sprider sina frön med vind och vatten är svåra att kontrollera och sprider sig lätt i naturen, kanadensiskt gullris, jättebalsamin och jätteloka är exempel på sådana arter. En del växter, till exempel blomsterlupin, har en förmåga att bilda en långlivad fröbank, där fröna kan ligga vilande i många år innan de gror. Bärbuskar sprids med hjälp av fåglar som äter bären, oxbär är exempel på detta. Vissa invasiva växter sprider sig vegetativt genom små växt- och rottdelar och har dessutom välutvecklade rotsystem, vilket gör att de är svåra att bli av med, parkslide är en sådan växt.

Bekämpa rätt och ta hand om växtavfallet

När du bekämpar invasiva växter är det viktigt att använda rätt bekämpningsmetod och ta hand om växtavfallet på ett korrekt sätt. Läs mer om bekämpningsmetoder och hantering av växtavfall på Länsstyrelsens och Naturvårdsverkets hemsidor.

www.lansstyrelsen.se/blekinge/djur/invasiva_till_frammande_till_arter.html

www.naturvardsverket.se/amnesomraden/invasiva_till_frammande_till_arter

Att tänka på!

- Släng aldrig trädgårdsavfall i naturen!
- Invasivt växtmaterial ska samlas ihop i väl förslutna säckar och köras till förbränning på återvinningscentralen. Materialet får aldrig läggas på kompost.
- Om du köper eller byter växter, ta reda på hur växten sprider sig och om den är invasiv.
- Flytta inte jord där det växer eller har vuxit invasiva arter, jorden kan innehålla frön och växttdelar som kan ge upphov till nya bestånd av invasiva arter.
- Om du behöver jord till din trädgård försäkra dig om att jorden är fri från invasiva arter.

Oönskade gäster i din trädgård

Främmande snigelarter har kommit in i landet med jord från importerade växter. Genom att bekämpa dessa tidigt på säsongen, så fort de dyker upp i trädgården, kan vi begränsa utbredningen. Tidig åtgärd minskar de invasiva sniglarnas möjlighet att lägga ägg och sprida sig. Det är viktigt att kunna skilja de invasiva sniglarna från våra inhemska arter som vi ska vara rädda om.

Mördarsnigel

Mördarsnigeln, tidigare kallad spansk skogssnigel, har funnits i landet sedan 1976 och är idag mycket vanlig. Den utgör ett hot mot inhemska sniglar och snäckor dels för att den äter dessa men också för att den konkurrerar om föda och övervintringsplatser. Mördarsnigeln äter det mesta och kan orsaka stor skada i våra odlingar.

Mördarsnigel

Svarthuvad snigel

Den svarthuvade snigeln upptäcktes i Sverige 2019 och har nu spridit sig till ett flertal platser i Sverige. Snabba åtgärder behövs för att begränsa spridningen. Avliva snigeln om den dyker upp i din trädgård. Denna snigel är en sensommarart och kan ses först i mitten av juli. Du känner igen den svarthuvade snigeln på det svarta huvudet, den grå kroppen och att andningshållet är placerat långt bak på höger sida av manteln.

Svarthuvad snigel

Det är viktigt att rapportera in fynd av den svarthuvade snigeln till artportalen och myndigheterna via www.invasivaarter.nu

Att tänka på!

- Sniglar trivs i komposter, släng inte kompostjord eller kompost i naturen. För att undvika risken kan man använda en sluten kompost.
- Kommersiella snigelgift dödar även våra inhemska sniglar och snäckor.
- Plocka upp och avliva de invasiva sniglarna så fort de dyker upp i din trädgård. Förväxla dem inte med våra naturligt förekommande sniglar.
- Vid inköp av importerade växter, kontrollera jorden i krukans så att du inte får med dig oönskade snigelägg.

Sjögull (*Nymphoides peltata*) Fotograf: Simon Hallstan

Vad har du i din trädgårdsdamm?

Tänk på att det finns vattenlevande växter och djur som är förbjudna att ha i din trädgårdsdamm. I Blekinge hittar vi varje år gulbukig vattensköldpadda eller någon av dess underarter i dammar. Vattensköldpaddan är en av flera arter som du inte får ha i din damm. Djur och växter som hålls i akvarium får aldrig släppas ut i dammar, sjöar och vattendrag. Du behöver även känna till och hålla utkik efter de invasiva vattenväxterna sjögull och smal vattenpest som spritt sig från trädgårdsdammar ut i naturen.

Smal vattenpest

Sjögull

Rödörad vattensköldpadda

Mer information

Läs mer genom att scanna QR-koderna

Invasiva främmande arter

[www.naturvardsverket.se/amnesomraden/invasiva till frammande till arter](http://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/invasiva_till_frammande_till_arter)

Pollinering

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/pollinering/>

Länsstyrelsen Blekinge

www.lansstyrelsen.se/blekinge.html

Titel: Vad har du i din trädgård? En växtguide med både pollinatörsvänliga växter och främmande växter som är eller kan bli invasiva Blekinge län
ISSN till nummer: 1651-8527

Version: 1.0 2022

Utgiven av: Länsstyrelsen Blekinge

Författare: Caroline Rhodén, Annika Smålander

Beställning: Länsstyrelsen Blekinge

Telefon: 010 till 224 00 00

Hemsida: www.lansstyrelsen.se/blekinge

Layout: Milou Communication AB

Tryckupplaga: 3000 ex

Tryckår: 2022

Omslagsbild: Mostphotos.com

Övriga bilder där källa inte anges: Naturvårdsverket

Länsstyrelsen Blekinge

SE till 371 86 Karlskrona

Telefon: 010 till 224 00 00

E till post: blekinge@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/blekinge